

Posudek diplomové práce

Kamila Krčková

Filozofická fakulta Univerzity Karlovy
Katedra sociologie

Genderová (ne)rovnost ve sféře práce

Diplomová práce

Předkládaná diplomová práce Kamily Krčkové „Genderová (ne)rovnost ve sféře práce“ zkoumá aktuální postavení mužů a žen na trhu práce. Je uplatněno genderové hledisko, které autorka důsledně promítla jak do analýzy současné struktury trhu práce, tak do charakteristik instrumentů a mechanismů podporujících prosazování rovných příležitostí. Práce je strukturována do pěti kapitol s dalším členěním na podkapitoly, dále obsahuje Závěr, Přehled použité literatury a zdrojů a dvě přílohy. Diplomová práce má charakter analytické studie, opírá se o dostupná data z výzkumů a statistik včetně komparací se státy Evropské unie.

Dílčí hodnocení jednotlivých částí a kapitol diplomové práce

1 Úvod (2-3)

Úvod vymezuje hlavní cíl práce, teoretická východiska práce a metodologické přístupy. Koncipuje záměr postupů zkoumání vybraného okruhu témat a problémů, definuje záběr jednotlivých kapitol, včetně jejich struktury a charakteru a časového vymezení použitých dat, jak z oblasti právního rámce, tak z oblasti sekundárních zdrojů jako jsou Eurostat, publikace a výzkumy genderových nerovností.

2 Vymezení základních pojmů (4-5)

Vymezení základních pojmů v druhé kapitole je soustředěno zejména na osvětlení charakteristik rozdílů mezi muži a ženami a odkazuje na všechny klíčové pojmy související s aspektem genderu, rozebírá také souvislosti vlivů dalších charakteristik.

3 Strategie dosažení rovnosti mužů a žen (6-23)

Třetí kapitola je zaměřena na vymezení legislativních ustanovení vztahujících se k rovnosti mužů a žen na obou úrovních – národní i mezinárodní. Velmi komplexně vyhodnocuje zejména srovnání dle genderových indexů, dále potom rozebírá kriticky mechanismy gender mainstreamingu v ČR. Zajímavé je porovnání přístupů vlády a hodnocení ze strany nevládních organizací. Kapitola je velmi odborně věcná, přehledná – komparace vhodně rozšiřují hodnocení současného stavu rovných příležitostí o skutečně reálné ukazatele.

4 Genderová (ne)rovnost (24-68)

Tato kapitola je těžištěm celé práce jak vlastním rozsahem (sedm podkapitol), tak zaměřením a zejména sklobením teoretických východisek a vysvětlením genderových rozdílů a nerovností. Vzhledem k možnostem rozsahu práce se soustřeďuje na soudobé nejčastěji citované teorie, podrobně je rozebírá a vysvětluje jejich klíčová východiska zkoumání, rozdílnosti a poznatky. Sleduje jejich platnost pro českou populaci a konfrontuje exkurzem do vývoje zaměstnanosti žen. Velice dobře analyticky jsou zpracovány pak také subkapitoly týkající se strukturálních ukazatelů postavení žen a mužů v ČR a dalších charakteristik zaměstnanosti. Nejpropracovanější jsou pak další části – souvislosti horizontální a vertikální segregace trhu práce, charakteristiky a analýzy genderového rozdílu ve mzdách, faktory ovlivňující genderovou mzdovou disparitu a další okruhy sféry pracovního života. Cením si kapitoly právě pro adekvátní a věcné pochopení tématu, vhodnou tematizaci dalších souvisejících faktorů či proměnných. V tomto rozsahu se autorce poměrně složité téma podařilo uchopit v soudobých ekonomických a sociálních kontextech a uplatnit sociologickou perspektivu zkoumání.

5 Sféra práce očima žen a mužů (69-72)

V této kapitole autorka rekapituluje výsledky řady výzkumů a uvádí tak srovnání se subjektivními postoji žen a mužů k jednotlivým oblastem sféry pracovního života jako jsou role, preference, vnímání mzdových rozdílů a další. Tato kapitola je velice dobře strukturovaná a přehledná - vede k ucelenému sociologickému pojetí zkoumaného tématu.

6 Závěr (73-74)

V závěru práce shrnuje autorka poznatky, ke kterým vedlo její zkoumání problému a uvádí některá prokázaná zobecnění. Tato zobecnění vidí relevantně v kontextu dalších probíhajících ekonomických, demografických či hodnotových změn, čímž potvrzuje složitost, které je v každodennosti i v dlouhodobé perspektivě vystavena nejen ženská populace, ale také aktéři prosazování principu rovných příležitostí v sociálních a ekonomických vztazích – ať už jde o národní úroveň či souvztáznost danou začleněním České republiky do EU.

Celkové hodnocení práce

Předložená diplomová práce je analytickou studií zaměřenou na téma genderových nerovností na pracovním trhu a na související témata institucionální podpory a prosazování mechanismů rovných příležitostí mužů a žen. Splňuje nároky na odborné zpracování tohoto tématu. Proto celkově hodnotím diplomovou práci Kamily Krčkové jako fundovaně zpracovanou odbornou studii. Zvolené téma adekvátně definuje, teoreticky ukotvuje a současně analyticky, pomocí dostupných dat a dalších zdrojů, zkoumá z více úhlů pohledu a kriticky hodnotí současný stav. Zvažuje kontextové

charakteristiky, kriticky se vymezuje i k pojmu nerovnosti, který odmítá přijmout jen na základě teoretických prací, upřednostňuje vlastní analytické postupy. Pracuje se sociologickým aparátem, dokázala však výborně zpracovat a využít i relevantní právní podklady, studie a materiály evropské provenience. K práci žádné výhrady nemám, protože Kamila Krčková vždy po dobu konzultací pracovala zcela samostatně, svědomitě, s velkou zaujatostí pro zvolený cíl práce.

Zvláště lze ocenit:

- dobře koncipované a analyticky zajímavé zpracované stěžejní části diplomové práce, které čerpají z evropských i českých zdrojů, a neopomíjejí klíčové práce a výzkumy k tomuto tématu;
- rozsah prostudované a citované literatury, včetně dalších zdrojů. Vše je v daném kontextu obou sledovaných úrovních (ČR a EU) témat vyčerpávající a svědčí o pečlivé přípravě diplomové práce;
- velice dobře zpracované obě přílohy, zejména zpracování legislativního zakotvení rovnosti žen a mužů, ale také tabulky a grafy komparující důležité ukazatele v rámci zemí EU;
- vyváženost a skloubení a strukturaci celé práce. Lze ocenit zejména schopnost a odbornou erudici při skloubení různých konceptů genderových nerovností;
- srozumitelný jazyk, styl práce, přehlednost, výbornou schopnost porozumět statistickým a komparativním datům;
- adekvátní využití možností a forem různých analýz a komparací.

Doporučuji práci k obhajobě a hodnotím ji stupněm: výborně

V Praze dne 18. září 2006

PhDr. Marie Čermáková

Sociologický ústav AV ČR